

Розділ І. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 658.15

Азаренкова Галина Михайлівна

д.е.н., проф., завідувач кафедри фінансів
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»
(61174, Україна, Харків, проспект Перемоги, 55)
E-mail: z.w.s.2310@gmail.com

Легостаєв Дмитрій Ігорович

студент першого курсу магістратури,
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»
(61174, Україна, Харків, проспект Перемоги, 55)
E-mail: z.w.s.2310@gmail.com

Жовнір Віталій Ігорович

студент першого курсу магістратури,
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»
(61174, Україна, Харків, проспект Перемоги, 55)
E-mail: z.w.s.2310@gmail.com

ДІАГНОСТИКА СТАНУ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація

Мета дослідження. Дослідити сутність процесу діагностики кризового стану, розробки стратегії антикризового управління та запропонувати шляхи вдосконалення цього процесу.

Методологія. При написанні роботи використовувались такі методи дослідження – систематизація, узагальнення, аналіз, синтез, економічний аналіз, графічний метод.

Отримані результати. Здійснено аналіз фінансового стану ПАТ «ХТЗ» і побудовано універсальну дискримінаційну функцію. На основі результатів отриманого аналізу розроблено систему заходів антикризового управління для досліджуваного підприємства.

Цінність дослідження. Подальшого розвитку набуло використання кластерного аналізу, як основи для розробки стратегії антикризового управління на підприємстві.

Ключові слова: антикризове управління, фінансовий стан, банкрутство, ліквідність, платоспроможність.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах ринкової економіки суб'єкти господарювання повинні постійно адаптуватися до змін попиту: розширювати асортимент продукції, покращувати якість, зменшувати собівартість, оптимізувати структуру витрат, тобто випускати конкурентоспроможну продукцію. Але через недосконале законодавство, відсутність належного теоретико-методичного

забезпечення санації, дефіцит кваліфікованого фінансового менеджменту, брак державної фінансової підтримки виробничих структур та з інших об'єктивних і суб'єктивних причин більшість потенційно життєздатних підприємств, у тому числі таких, що належать до пріоритетних галузей народного господарства України, стають потенційними банкрутами. Саме тому питання діагностики кризового стану та ймовірності надання банкрутства для вітчизняних підприємств залишається актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам діагностики кризового стану підприємства методами антикризового управління присвячено багато праць зарубіжних учених-економістів, таких як: Е. Альтман, Т. Таффлер, І. Романе, У. Бівер, та українських – О. Терещенко, Л. Лігоненко, Л. Ситник, К. Залигіна, Н. Ковальчук [1], Г. Азаренкова [2], І. Бланк.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Значна кількість українських підприємств на сьогоднішній день стають потенційними банкрутами. Це обумовлює актуальність теми антикризового менеджменту підприємства. Постає питання про максимізацію ефективності системи антикризового управління на підприємстві, з метою забезпечення його стабільного функціонування.

Формулювання мети і завдань дослідження. Мета роботи: дослідити процес здійснення антикризового управління на прикладі ПАТ ХТЗ, побудови діагностичних моделей запобігання банкрутства та запропонувати відповідні заходи щодо підвищення ефективності антикризового управління на підприємстві.

Для досягнення мети вирішено такі завдання: здійснено аналіз фінансового стану та оцінку ймовірності банкрутства підприємства ПАТ "ХТЗ", побудовано діагностичну модель запобігання банкрутства, визначено шляхи вдосконалення системи запобігання кризового стану підприємства та розробка системи заходів антикризового управління на ПАТ "ХТЗ".

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Діагностика фінансової кризи підприємства є узагальненням всіх складових економічної стратегії. Її головним завданням є визначення потенційних можливостей кризових ситуацій і банкрутства і формування заходів їх запобігання [3]. Тому важливою є реалізація ефективної та своєчасної діагностики неплатоспроможності та можливих існуючих кризових явищ на підприємстві [4]. Така діагностика відбува-

ється на основі оцінки фінансового стану підприємства, метою якої є розробка і реалізація заходів, направлених на швидке відновлення платоспроможності, відновлення достатнього рівня фінансової стійкості підприємства, встановлення можливості підприємства продовжувати свою господарську діяльність, можливості подальшого розвитку, забезпечення прибутковості і зростання виробничого потенціалу й ухвалення відповідних рішень [5].

Не ефективна антикризова політика з високою імовірністю може призвести до неплатоспроможності та банкрутства підприємства. Але кризовий стан на підприємстві не обов'язково тягне за собою банкрутство.

Криза може бути переломним моментом у діяльності компанії, однак лише за умови потужних мотивацій і психологічних стимулів у агентів, відповідальних за прийняття рішень (менеджменту всіх рівнів). У разі повільної стагнації підприємства без серйозних наслідків для носіїв управлінських рішень і за наявності (хоча б мінімальних) резервів для перерозподілу шанси для впровадження інноваційних змін мізерні [6].

Базою дослідження було обрано ПАТ «Харківський тракторний завод ім. С. Орджонікідзе». Для проведення аналізу фінансового стану підприємства необхідно дослідити показники рентабельності, ділової активності, майнового стану, фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності. Аналіз проведено на основі річної фінансової звітності підприємства [7].

У 2015 році вартість активів підприємства становила 1049844 тис. грн, тобто порівняно з попереднім 2014 роком збільшилась на 359423 тис. грн. Це відбулось за рахунок збільшення необоротних активів у 2015 році на 421091 тис. грн і їх частки в структурі майна з 70,33 % до 86,36 %. При цьому, у 2015 році відбулось зменшення оборотних активів на 61668 тис. грн і їх частки з 29,66 % до 13,63 % у порівнянні з 2014 роком. Підприємство має важку структуру активів, при цьому необоротні активи продовжують збільшувати свою питому вагу. Зменшення оборотних активів, з одночасним зниженням коефіцієнтів оборотності, може свідчити про звуження діяльності підприємства, що є негативною тенденцією.

Судячи зі значень показників рентабельності, у 2015 році підприємство стало збитковим, так як ці значення стали від'ємними. Рентабельність реалізованої продукції у 2015 році мала від'ємне значення (-0,11), а це означає, що дохід від реалізації навіть не дав змоги підприємству покрити собівартість виробництва про-

дукції. Рентабельність власного капіталу також значною мірою знизилась і набула від'ємного значення (-0,96), це відбулось за рахунок скорочення прибутку підприємства та одночасного збільшення обсягу власного капіталу, що свідчить про низьку ефективність використання власного капіталу.

У 2014 (коефіцієнт дорівнює 4,54) та 2015 (коефіцієнт дорівнює 4,65) роках коефіцієнт фінансової залежності значно перевищував нормативне значення, крім того спостерігається тенденція до зростання, що є негативним фактором. Адже це означає, що підприємство значною мірою залежить від зовнішніх джерел фінансування, тобто відбувається зниження коефіцієнту автономії з 0,220 у 2014 році, до 0,214 у 2015 році, що значно нижче нормативного значення. Це негативно впливає на фінансову стабільність підприємства. При цьому спостерігається збільшення коефіцієнту фінансової стійкості з 0,307 у 2014 році, до 0,4 у 2015 році за рахунок збільшення частки власного капіталу та довгострокових зобов'язань у структурі пасивів, що можна вважати позитивною тенденцією, хоча це значення все одно значно менше нормативного, тому підприємство можна охарактеризувати як фінансово не стійке.

Значення коефіцієнту поточної ліквідності в 2015 році знизилось у порівнянні з 2014 роком і складає 0,227. Це значно нижче нормативного, що є негативною тенденцією. Подібна ситуація спостерігається стосовно показників швидкої та абсолютної ліквідності. А саме, коефіцієнт швидкої ліквідності у 2015 році знизився до 0,065, а коефіцієнт абсолютної ліквідності знизився до 0,001. Ці значення також є відчутно нижче нормативних. Наведені значення показників ліквідності, а також тенденції до їх зниження, свідчать про високий ризик виникнення проблем з платоспроможністю у підприємства.

Протягом 2014–2015 рр. фінансовий стан підприємства ПАТ «ХТЗ» значно погіршився. Більшість розрахованих показників не відповідають нормативним значенням, спостерігається тенденція до погіршення ситуації, що може свідчити про наявність кризових явищ на підприємстві, низький рівень фінансової стабільності, сильну залежність від зовнішніх джерел фінансування та високу ймовірність виникнення проблем з платоспроможністю.

Для розробки системи заходів антикризового управління на ПАТ «ХТЗ» було здійснено кластерний аналіз за значеннями розрахованих коефіцієнтів дискримінаційної функції за 2007–2015 рр., а також прогнозних значень параметрів дискримінаційної функції за

2016 рік. Для реалізації процедури кластерного аналізу було використано метод деревовидної кластеризації, а також К-середніх. Було побудовано дендрограму класифікації за методом Уорда (рис. 1).

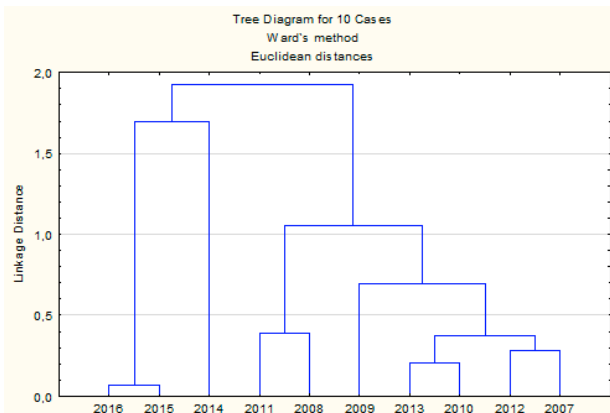


Рис. 1. Дендрограма класифікації вихідних даних за 2007–2016 рр. за методом Уорда

Аналіз дендрограми (рис. 1) дозволяє розпізнати чотири групи (кластери) однорідних станів у спостережній сукупності даних.

З використанням методу К-середніх дані було згруповано в групи (кластери). Середні значення для кожного досліджуваного показника у кожному з кластерів представлено на рис. 2.

Variable	Cluster No. 1	Cluster No. 2	Cluster No. 3	Cluster No. 4
X1	0,005300	0,006320	-0,005250	-0,003200
X2	1,283000	0,811580	0,770200	1,288550
X3	0,650900	-0,116100	-0,108800	0,228300
X4	0,666700	-0,208300	-0,100500	-0,440450
X5	0,228100	0,354200	0,200750	0,192900
X6	0,976200	0,647480	1,185850	0,475000

Рис. 2. Середні значення досліджуваних показників X1–X6 для кожного з кластерів виділених за методом К-середніх

У табл. 1 наведено інтерпретацію групування на кластери, виходячи зі значень досліджуваних показників X1–X6, представлених на рис. 2 для кожного з кластерів.

Таблиця 1

Групування вихідних даних за період 2007–2016 рр.
на кластери з використанням методу к-середніх

Кластер	Роки	Інтерпретація
1	2014	Дані виділено в окремий кластер, так як у 2014 році параметри X3 та X4 мають максимальне значення серед представлених, а вони є визначальними при розрахунку універсальної дискримінантної функції
2	2007, 2009, 2010, 2012, 2013	Наведений масив даних виділено в окремий кластер, тому що в ці роки максимальне значення мають параметри X1 та X5, тоді як значення параметра X3 є мінімальним що є спільним для цих років
3	2008, 2011	Дані за 2008 і 2011 рр. згруповано в окремий кластер, так як саме в ці роки мінімального значення набувають параметри X1 та X2, параметр X6 максимальний серед представлених, що є спільним, тоді як усі інші показники мають усереднені значення
4	2015, 2016	Масив даних за 2015–2016 рр. виділено в окремий кластер, так як параметри X4, X5 та X6 у цей період мінімальні, тоді як X2 максимальне, що є спільним для цих років

Графік середніх значень для кластерів станів приведено на рис. 3. Як видно, найбільш кластери різняться за показниками X2, X3, X4 та X6, потім X5 і дуже малі відмінності в середніх для показника X1.

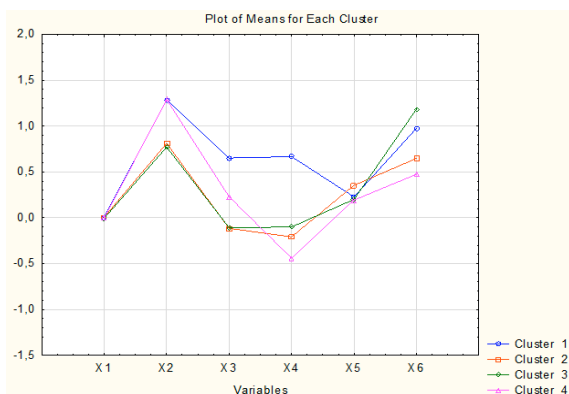


Рис. 3. Графік середніх значень для кластерів станів

Результати дисперсійного аналізу оцінки якості показників наведено на рис. 4. Наведено значення міжгрупових і внутрішньогрупових дисперсій показників. Чим менше значення внутрішньогрупової дисперсії і більше значення міжгрупової, тим краще признак характеризує приналежність об'єктів до кластеру. Параметри F і p визначають вклад признаку в класифікацію.

Variable	Between SS	df	Within SS	df	F	signif. p
X1	0,000263	3	0,001008	6	0,52257	0,682450
X2	0,500405	3	0,086157	6	11,61612	0,006539
X3	0,609411	3	0,034546	6	35,28107	0,000331
X4	0,857429	3	0,104039	6	16,48287	0,002657
X5	0,057937	3	0,057217	6	2,02516	0,211945
X6	0,634774	3	0,141573	6	8,96745	0,012322

Рис. 4. Таблиця дисперсійного аналізу показників X1–X6 за 2007–2016 рр.

Відповідно до значення параметру p найбільш значущими для класифікації є показники X2, X3, X4 та X6, тоді як показники X1 та X5 є найменш значущими – це означає, що вони мало відрізняються у кластерах ($p > 0,05$).

За результатами кластерного аналізу значення показників X1–X6 за 2007–2016 рр. можна розбити на чотири кластери. До першого кластеру входять дані лише за 2014 рік. Це пов'язано з тим, що у 2014 році значення показників X1–X6 значно відрізняються від інших років. У 2014 році, один раз за досліджуваний період, підприємство отримало чистий прибуток. До другого кластеру віднесено значення показників X1–X6 за 2007, 2009, 2010, 2012 і 2013 рр. Спільним для цих років є низьке значення параметра X3, на значення якого визначальний вплив має розмір чистого прибутку. У третій кластер увійшли дані за 2008 та 2011 роки. Саме в цей період мінімального значення набувають параметри X1 та X2, що спричинено надто високим рівнем зобов'язань підприємства по відношенню до валюти балансу. До четвертого кластеру було віднесено дані за 2015 рік, а також прогнозні значення, розраховані для 2016 року. У 2015 році підприємство отримало збиток, його фінансовий стан можна характеризувати як не стійкий, показники ліквідності нижче нормативних, саме тому значення показників X4, X5 та X6 є мінімальними у цей період. Прогнозні

значення за 2016 рік теж увійшли в четвертий кластер. Це свідчить про те, що якщо терміново не вжити заходів направлених на подолання кризових явищ у 2016 році, т ситуація не зміниться в кращу сторону, можливо навіть погіршиться.

Аналіз фінансово-господарської діяльності ПАТ «ХТЗ» показав, що станом на кінець 2015 року підприємство знаходиться в кризовому стані, тенденції до покращення немає. Кластерний аналіз показників Х1–Х6, розрахованих на основі річної фінансової звітності ПАТ «ХТЗ» за 2007–2016 рр., підтвердив те, що у 2016 році ситуація не покращиться порівняно з 2015 роком, якщо не вжити заходів, направлених на подолання кризових явищ. Якщо в найближчий час традиційне управління не буде змінене на антикризове, підприємство в найближчі роки може збанкрутувати.

Сценарій 2014 року на ПАТ «ХТЗ» можна вважати позитивним, тому доцільним є розробити заходи антикризової політики, які дозволять отримати такі значення показників Х1–Х6, які могли б бути віднесені до першого кластеру. Для досягнення цієї мети автори пропонують запроваджувати на підприємстві такі заходи антикризового управління.

Відповідно до даних, наведених на рис. 2, значення практично всіх показників Х1–Х6, за виключенням Х2, у першому кластері (2014 рік) є вищими ніж у четвертому (2015 та 2016 рр.). Основними фінансово-економічними показниками господарської діяльності підприємства, які впливають на розмір значень Х1, Х3, Х4, Х5 та Х6, є чистий прибуток (збиток), запаси, виручка від реалізації, грошовий потік. Тому стратегія антикризового управління має бути направлена в першу чергу на збільшення обсягу реалізації продукції, зниження собівартості продукції, підвищення ефективності політики управління запасами, скорочення тривалості операційного циклу, що призводить до збільшення оборотності капіталу.

Для підвищення ефективності реалізації антикризової стратегії ПАТ «Харківський тракторний завод ім. С. Орджонікідзе» пропонується розробити комплексну програму антикризового управління. Її реалізація має спиратися на власні сили та ресурси, але можуть бути залучені і сторонні інвестори. Також необхідно здійснювати контроль за процесом реалізації заходів антикризового управління та впроваджувати систему запобігання кризовим явищам у майбутньому.

Скоординоване та ефективне впровадження заходів у рамках таких напрямів, як маркетингова політика, управління персона-

лом, фінансове управління, інвестиційна політика та організаційна структура, створить можливості для виходу підприємства з кризи та забезпечення його фінансового оздоровлення.

У період 2014-2015 рр. підприємство переживало проблеми зі збутом продукції, пов'язані з втратою російського ринку збуту, а також ринків збуту серед деяких країн СНД. Таким чином, на підприємстві ПАТ «ХТЗ» спостерігалось зменшення обсягів виробництва, скорочення оборотних коштів, збільшення заборгованості по виплаті заробітної плати працівникам підприємства. Тому доцільним вважається диверсифікація ринків збуту підприємством, орієнтація на європейський, африканський і азійський ринки. Адже на даний момент у цілому в світі спостерігається тенденція до зниження попиту на тракторну техніку, тоді як на африканському та азійському ринках попит на цей вид продукції є сталим навіть в умовах кризових явищ у світовій економіці. Це створить підприємству можливості для збільшення обсягів продажу, а отже і збільшення виручки від реалізації.

Зважаючи на скорочення обсягів оборотних коштів і виробничих запасів, доцільним було б направити залучені від інвесторів кошти а також кредитні кошти, в першу чергу, на поповнення оборотного капіталу, що дасть змогу підприємству відновити виробничу діяльність і нарощувати обсяги виробництва.

Одним із перспективних напрямів діяльності також є проведення виробничо-технологічної оптимізації з подальшою модернізацією виробництва, результатом яких стане зниження собівартості продукції, а отже потенційне збільшення прибутку, а також адаптація ПАТ «ХТЗ» до сучасних умов ринку та вихід підприємства на лідерські позиції у сільськогосподарському машинобудуванні в Україні та Європі.

Наприклад, у січні 2017 року підприємство відновило свою роботу, що відбулося внаслідок отримання кредитної лінії на 400 млн грн, відкритої у вересні 2016 року новим інвестором – групою DCH Олександра Ярославського.

Зараз підприємство активно набирає робочих основних професій. Загальний обсяг інвестицій групи DCH у ХТЗ становитиме від 300 до 500 млн дол. США.

До кінця 2017 року Харківський тракторний завод планує випустити близько 2 тисяч тракторів, вийшовши на щомісячні обсяги виробництва в 150 машин [8].

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Імовірність виникнення кризових явищ існує впродовж усього періоду діяльності підприємства, що зумовлює необхідність впровадження заходів антикризового управління. Тому моніторинг основних показників зовнішнього і внутрішнього середовища має розглядатись як постійна складова загальної стратегії підприємства.

Аналіз фінансово-економічних показників діяльності ПАТ «Харківський тракторний завод ім. С. Орджонікідзе» показав, що без пошуку нових інвесторів, диверсифікації ринків збуту, орієнтації на нові ринки, виробничо-технологічної оптимізації, з метою адаптації до умов ринку, модернізації виробництва, з метою підвищення ефективності використання ресурсів, підприємство може взагалі припинити свою діяльність і збанкрутувати. Тому необхідним є розробка програми антикризового управління та скоординоване і ефективне впровадження комплексу антикризових заходів, що дасть змогу підприємству стабілізувати своє фінансово-економічне становище.

Бібліографічний список

1. Ковальчук Н.О. Антикризовий фінансовий менеджмент як основа управління фінансами вітчизняних підприємств / Н.О. Клименко, А.О. Павлюк // Економіка і суспільство. – 2016. – № 3. – С. 203-208.
2. Азаренкова Р. М. Підвищення результативності діяльності підприємства на основі аналізу основних фінансових показників / Р. М. Азаренкова, О. Р. Головка, В. А. Пономаренко // Науково-практичний журнал «Ефективне антикризове управління». – 2014. – № 1(82). – С. 54-64.
3. Крамаренко Г.О. Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 520 с.
4. Кондратенко А. О. Особливості проведення діагностики кризового стану підприємства / А. О. Кондратенко // Управління розвитком. – 2014. – № 11. – С. 74-77. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_11_31
5. Круць А. В., Гут Л. В. Різноманітність підходів до визначення сутності фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / А. В. Круць, Л. В. Гут. – Режим доступу: <http://www.pdaa.com.ua/np/pdf/12.pdf>
6. Терещенко О.О., Павловський С. В. До питання щодо удосконалення фінансового механізму антикризового управління підприємством / С. В. Павловський, О. О. Терещенко // Фінанси України. – 2016. – № 6. – С. 108-122.

7. Річна фінансова звітність емітента Публічне акціонерне товариство «Харківський тракторний завод ім. С. Орджонікідзе» [Електронний ресурс]: Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/emitent/year/xml/showform/-37848/165/templ>

8. Публічне акціонерне товариство «Харківський тракторний завод ім. С. Орджонікідзе» [Електронний ресурс]: Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://xtz.ua/press-centr/novosti/485>

References

1. Koval'chuk N.O. Antykryzovyy finansovyy menedzhment yak osnova upravlinnya finansamy vitchyznyanykh pidpryyemstv [Financial crisis management as a basis for the financial management of domestic enterprises] / N.O. Klymenko, A.O. Pavlyuk // EKONOMIKA I SUSPIL'STVO. – 2016. – №3. – S. 203-208 [In Ukrainian]

2. Azarenkova R. M. Pidvyshchennya rezul'tatyvnosti diyal'nosti pidpryyemstva na osnovi analizu osnovnykh finansovykh pokaznykiv [Increase of efficiency of enterprise activity based on the analysis of key financial indicators] / R. M. Azarenkova, O. R. Holovko, V. A. Ponomarenko // Naukovo-praktychnyy zhurnal «Efektyvne antykryzove upravlinnya». – 2014. – № 1(82). – S. 54-64 [In Ukrainian]

3. Kramarenko H.O. Chorna O.Ye. Finansovyy menedzhment [Financial management] : Pidruchnyk. – Kyiv: Tsentr navchal'noyi literatury, 2006. – 520 s. [In Ukrainian]

4. Kondratenko A.O. Osoblyvosti provedennya diahnostyky kryzovoho stanu pidpryyemstva [Peculiarities of diagnostics of the crisis stance of an enterprise] / A. O. Kondratenko // Upravlinnya rozvytkom. – 2014. – №11. – S. 74-77. – Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_11_31 [In Ukrainian]

5. Kruts' A. V., Hut L. V. Riznomanitnist' pidkhodiv do vyznachennya sutnosti finansovoho stanu pidpryyemstva [Diversity of approaches to define the essence of enterprise financial position]: / A. V. Kruts', L. V. Hut [Electronic resource] – Available at: <http://www.pdaa.com.ua/np/pdf/12.pdf> [In Ukrainian]

6. Tereshchenko O.O., Pavlovs'kyi S.V. Do pytannya shchodo udoskonalennya finansovoho mekhanizmu antykryzovoho upravlinnya pidpryyemstvom [To the question of improving the financial mechanism of the enterprise crisis management] / S.V. Pavlovs'kyi, O. O. Tereshchenko // Finansy Ukrainy. – 2016. – №6. – S. 108-122 [In Ukrainian]

7. Richna finansova zvitnist' emitenta Publichne aktsionerne tovarystva «Kharkivs'kyi traktornyy zavod im. S. Ordzhonikidze» [The annual financial statements of the Issuer Public joint-stock company «Kharkiv tractor plant named after S. Ordzhonikidze»]: Ahent-stvo z rozvytku infrastruktury fondovoho rynku Ukrainy [Electronic resource] – Available

at: <http://smida.gov.ua/db/emitent/year/xml/showform/37848/165/templ>[In Ukrainian]

8. Publichne aktsionerne tovarystva «Kharkivs'kyi traktornyy zavod im. S. Ordzhonikidze» [Public joint stock company «Kharkiv tractor plant named after S. Ordzhonikidze»]: Ofitsynnyy sayt [Electronic resource] – Available at: <http://xtz.ua/press-centr/novosti/485>[In Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 7 квітня 2017 р.

UDC 658.15

Galina Azarenkova,

Doctor of Sciences (Economics), Professor,

Head of the Department of Finance,

Kharkiv Educational-Scientific Institute

at the SHEI “Banking university”,

(55, Peremohy Ave., Kharkiv, 61174, Ukraine)

E-mail: z.w.s.2310@gmail.com

Dmitro Liehostaiev,

Master student at the Kharkiv Educational-Scientific Institute

at the SHEI “Banking university”

(55, Peremohy Ave., Kharkiv, 61174, Ukraine)

E-mail: z.w.s.2310@gmail.com

Vitaliy Zhovnir,

Master student at the Kharkiv Educational-Scientific Institute

at the SHEI “Banking university”

(55, Peremohy Ave., Kharkiv, 61174, Ukraine)

E-mail: z.w.s.2310@gmail.com

Diagnostics of enterprise crisis management

Abstract

Research objective. The article aims to study the essence of crisis diagnostics, and develop the crisis management strategy and its updating.

Methodology. The study used such research methods as systematization, generalization, analysis, synthesis, economic analysis, and graphical method.

Findings. The authors analyzed financial position of PJSC «KTP», and designed universal discriminatory function. Based on analysis, the article offers crisis management strategy for examined company.

Value added. The authors used cluster analysis for developing strategy of enterprise crisis management.

Key words: crisis management, financial position, bankruptcy, liquidity, solvency.